

Het Parool

Datum 30 april 2016

Grof zijn lijkt verplicht, zo erg is het al

MARCEL WIEGMAN

AMSTERDAM

De huffer schuilt in ons allemaal. Wie dat niet gelooft, moet er maar eens de boeken van Norbert Elias bij pakken. In *Het civilisatieproces*, zijn vuistdikke standaardwerk uit 1939, beschrijft de Duitse socioloog

aan de hand van oude etiquetteboekjes hoe mensen zich sinds de middeleeuwen steeds beschaafder en fatsoenlijker zijn gaan gedragen. Of misschien beter: hoe ze er steeds beter in slaagden de hufter in zichzelf te onderdrukken.

Aanbevelingen voor de brave burger uit lang vervlogen tijden. In een kast mag je niet urineren. Voor open deuren of ramen mag je niet poepen. In het tafellaken mag je je neus niet snuiten en als je het wel keurig in je zakdoek hebt gedaan, mag je niet vervolgens publiekelijk het resultaat gaan zitten bestuderen. Bij het spugen op straat moet je opletten dat je niemand raakt. En tijdens het eten mag je niet in je neus peuteren om vervolgens je vinger in de sauskom te steken.

'Hé scheids!'

Beschaving, schreef Arnon Grunberg donderdag niet voor niets in zijn minicolumn op de voorpagina van de Volkskrant, 'is vooral zelfcensuur'.

Kom daar dezer dagen nog eens om. Mobieltje weg tijdens het afrekenen bij de kassa? Stoppen voor het zebrapad? Een ander voor laten gaan of zelfs maar wachten op je beurt? Troep in de prullenbak gooien? Bumperkleven?

"Hé scheids, hondenlul!"

'Hufters zijn mensen die zich niet houden aan de normen die de fatsoenterroristen hebben opgesteld'

Ga tijdens het spitsuur een half uurtje in de Damstraat staan en je weet hoe het ervoor staat met ons vermogen tot wellevendheid: "Vieze kut, rot op met je bakfiets!"

Hoe heeft het zo mis kunnen gaan?

Na de verzuiling, schreef de Vlaming Geert van Istendael, 'muteerde de netjes verkavelde verdraagzaamheid tot algemeen wildplassen. Na

provo en de bezetting van het Maagdenhuis heeft Nederland tussen de brutale bek en het vrije woord een gelijkheidsteken geplaatst. Aangezien het vrije woord in een democratie inderdaad onaantastbaar is, kon het grofste van het grove niet alleen bon ton worden, maar, we zijn in Nederland, vrienden, werd grofheid dus ook nog eens plicht.'

Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) schaamde zo'n 36 procent van de Nederlanders zich er vorig jaar soms voor om Nederlander te zijn. Twee jaar daarvoor was dat nog vijf procentpunt minder.

"We zijn met zijn allen heel trots op onze vrijheid van meningsuiting, maar schamen ons dan weer voor de hufterigheid die daaruit voortkomt," zei adjunct-directeur Rob Bijl van het SCP bij wijze van toelichting.

Gedenken wij de profetische woorden van wijlen Pim Fortuyn: "Ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg. At your service!"

Primaire driften

De plurk is in Nederland tot held verheven. Of hij zijn geld nou verdient als cabaretier of columnist. En aan het einde van de rit staan voor de hedendaagse martelaren van het vrije woord 72 maagden te wachten.

Is het dan nog gek dat niemand zich in Nederland nog geroepen lijkt te voelen om zich een beetje te beperken bij het etaleren van zijn primaire driften?

Socioloog en filosoof Bas van Stokkom van de Radboud Universiteit in Nijmegen schreef in 2010 het boek *Wat een hufter!* In 1997 beweerde hij nog 'dat het morele klimaat in Nederland opener was geworden'. Ruim tien jaar later luidde het oordeel: 'De balans valt nu, na een bewogen decennium, negatiever uit. De publieke moraal is verder verschaald en lompe en brutale omgangsvormen lijken zich verder te hebben verbreid.'

Verhuftering leidt tot verharding, aldus Van Stokkom. In de ieder-voor-zichcultuur wordt compassie verdacht gemaakt. "Wie medelijden zegt te voelen met mensen die hij helemaal niet kent, moet welhaast hypocriet zijn."

De middelvinger als troetelkind van de boze burger. 'Hufters zijn mensen die zich niet houden aan de normen die de fatsoenterroristen hebben opgesteld,' schreef GeenStijl in zijn Hufter Manifest.

En fatsoen? Tja, dat weten we natuurlijk allemaal. 'Fatsoen is de kanker van de samenleving'. Dan kun je toch beter gewoon in elkaars kast gaan staan urineren.